

24 OKT 2012

Afdeling Publiekszaken

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 10451
2501 HL Den Haag

Postadres:
Gemeente Almelo
PBZ/LIO
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Stadhoudersplein 1
7607 EK Almelo

telefoon: (0546) 54 11 11
e-mail: gemeente@almelo.nl
internet: www.almelo.nl

Uw brief
26-09-2012

Uw kenmerk
2012-0000546557

Ons kenmerk
UIT - 1219677

Datum
23 oktober 2012

Bijlage(n)
brieven aan betrokken
kiezers

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Behandeld door
[REDACTED]

Zaaknummer
DCS - 1215310

Onderwerp
ambtsbericht over fouten adressering stempassen TK-2012

Geachte mevrouw [REDACTED]

U heeft de gemeente Almelo verzocht om antwoord te geven op een aantal vragen omtrent de fouten die gemaakt zijn bij de adressering van stempassen in de gemeente Almelo. Bij deze geef ik u de antwoorden puntsgewijs.

1. Op 27 augustus 2012 heeft een vertegenwoordiger van PostNL via de mail onderstaande (mogelijke) verklaring gegeven van het probleem met de adressering:

2.

Bij een beperkt aantal adressen in de gemeente Almelo worden, door een fout in de applicatie, het huisnummer en de huisnummer-toevoeging aan elkaar geplakt. De oorzaak hiervan is wat complex, maar we zullen proberen het helder uiteen te zetten.

De gemeente Almelo levert in het bestand met alle kiesgerechtigden de straatnaam, het huisnummer en de huisnummer-toevoeging in 1 veld aan.

Om de kix-code op te kunnen bouwen splitst de applicatie dit veld op in 3 aparte velden.

Nadat de benodigde kix-code is opgebouwd worden de gegevens weer samengevoegd.

Hierbij is men vergeten om een spatie toe te voegen tussen het huisnummer en de huisnummer-toevoeging.

Als extra controle wordt het nieuw opgebouwde huisnummer op validiteit getoetst met de postcode-database.

Als uit deze controle blijkt dat het nieuw opgebouwde huisnummer geldig is binnen de 6 cijferige postcode die aan dat adres is gekoppeld, wordt het nieuwe huisnummer geaccepteerd en als valde aan de straatnaam toegevoegd.

Op het moment dat het nieuw opgebouwde huisnummer NIET binnen de 6-cijferige postcode voor komt (en dus niet bestaat) dan worden het oorspronkelijke huisnummer en de oorspronkelijk afgesplitste huisnummer-toevoeging niet samengevoegd en als aparte velden aan de straatnaam gekoppeld.

Fictieve voorbeelden ter illustratie:

Oude adres: Straatnaam 1 1

Nieuw adres: Straatnaam 11 mits huisnummer 11 ook binnen dezelfde postcode-range valt als huisnummer 1

Oude adres: Straatnaam 1 2

Nieuw adres: Straatnaam 1 2 omdat huisnummer 12 NIET binnen dezelfde postcode-range

valt als huisnummer 1. Huisnummer 12 is namelijk aan de overkant van de straat en dat is een andere postcode

- Op 15 oktober heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de gemeente Almelo en PostNL. PostNL heeft aangegeven dat ze het probleem van de foutieve adressering nog verder wil onderzoeken. De uitkomsten van het onderzoek zullen aan de gemeente Almelo teruggekoppeld worden.
3. We hebben in samenwerking met PostNL kort na constatering van het probleem kunnen vaststellen dat het 69 adressen betrof.
  4. De stempassen zijn door PostNL zelf bij hun drukker opgehaald voor verzending. Daarin heeft de gemeente Almelo verder geen rol gehad. Onder punt 1 is de werkwijze van PostNL beschreven.
Overigens heeft er op maandag 15 oktober een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van PostNL en de gemeente Almelo over de fouten in de adressering. PostNL heeft toegezegd de oorzaak verder te onderzoeken en de bevindingen terug te koppelen aan de gemeente Almelo.
  5. De kiezers van de 69 betrokken adressen hebben na het ontdekken van het probleem eerst allemaal een excuus ontvangen van de gemeente Almelo. Vervolgens hebben ze ook nog een op hun situatie afgestemde excuusbrief ontvangen van PostNL. De brieven van PostNL zijn in overleg met het afdelingshoofd Publiekszaken van de gemeente Almelo opgesteld. (zie bijlage)
Tevens is de oorspronkelijke stempas van alle betrokken kiezers opgenomen in het negatieve kiesregister en is voor hun door de gemeente een nieuwe vervangende stempas aangemaakt. Na overleg met de Kiesraad is op deze stempas rechtsboven een gemeentestempel, een datum en de tekst "vervangende stempas" geplaatst. Deze vervangende stempassen zijn door een medewerker van de gemeente Almelo persoonlijk bij de kiezers bezorgd.
Bij de voorlichtingsbijeenkomsten van de voorzitters en bij die van de overige stembureauleden is aandacht geschonken aan het probleem van de adressering en de oplossing door het verstrekken van deze "afwijkende" stempassen.
  6. Er heeft 1 persoon gebeld met de mededeling dat hij op zijn adres maar liefst 7 onterechte stempassen had ontvangen. Na deze melding is er telefonisch contact gezocht met bewoners van omliggende panden en is PostNL op de hoogte gesteld van een mogelijk probleem. Vervolgens zijn door PostNL de betrokken adressen vastgesteld en aan de gemeente Almelo medegedeeld. Daarop zijn de acties onder punt 4 opgestart.
  7. In het eerder genoemde gesprek van 15 oktober jongstleden is ook gesproken over compensatie door PostNL.
  8. Er zal bij komende verkiezingen bij het aanbesteden van het drukken en bezorgen van stempassen en kandidatenlijsten nadrukkelijk verzocht worden om controles en mogelijke garanties met betrekking tot de adressering en bezorging van de materialen.

Indien u meer informatie wenst kunt u mij bereiken via bovengenoemd telefoonnummer of via e.vdlinde@almelo.nl.

Hoogachtend,

Senior medewerker Publiekszaken

24 OKT 2012

Postadres:
Gemeente Almelo
PBZ/LIO
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Stadhuisplein 1
7607 EK Almelo

telefoon: (0546) 54 11 11
e-mail: gemeente@almelo.nl
internet: www.almelo.nl

Aan de bewoner(s) van:

Uw brief

Uw kenmerk

Ons kenmerk
UIT - 1216540

Datum
24 augustus 2012

Bijlage(n)

Doorkiesnummer

Behandeld door

Zaaknummer
DCS - 1210579

Onderwerp

Onjuiste bezorging stempassen Tweede Kamer verkiezing

Geachte heer/mevrouw,

Bij een beperkt aantal adressen in de Gemeente Almelo is de bezorging van de stempassen niet juist verlopen. Uw adres is één van deze adressen. De foute bezorging is veroorzaakt door een fout bij de verwerking van de stempassen door PostNL. Hierover krijgt u van PostNL, op ons verzoek, een excuusbrief. Zoals u begrijpt, vindt de gemeente Almelo de gemaakte fout erg vervelend.

Doordat er stempassen verkeerd bezorgd zijn, kan het zijn dat u teveel of juist geen stempas(sen) heeft ontvangen. Van alle betrokken adressen hebben wij alle stempassen ambtshalve ingetrokken. Deze stempassen zijn opgenomen in het register ongeldige stempassen en zijn dus NIET meer te gebruiken bij de aankomende Tweede Kamer verkiezing op 12 september 2012.

Heeft u een of meer stempassen ontvangen op uw adres?

U kunt uw stempas/ de stempassen versturen in de bijgesloten antwoordenvolop. U krijgt voor uzelf een nieuwe vervangende stempas toegezonden.

Heeft u geen stempas ontvangen?

U hoeft niks te doen, de Gemeente Almelo zal zorgen dat u een nieuwe vervangende stempas zal ontvangen.

De Gemeente Almelo zal ervoor zorgen dat alle betrokkenen tijdig een nieuwe stempas ontvangen. Deze nieuwe stempas, die rechtsboven gemarkeerd is als nieuwe stempas, moet u gebruiken bij het uitbrengen van uw stem.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de teamleider van het team Leven, Inkomen en Ontvangst, mw [REDACTED]. Ze is te bereiken via telefoonnummer [REDACTED].

Hoogachtend,
het hoofd van de afdeling Publiekszaken,

[REDACTED]

Billing & Document Solutions
Proostwatering 41
3543 AC Utrecht

Postbus 2613
3500 GP Utrecht

postnl.nl

De heer [REDACTED]

24 augustus 2012

Onderwerp foutieve adressering stempas

Geachte heer [REDACTED]

Binnen de gemeente Almelo zijn afgelopen week de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september verzonden. U ontvangt deze brief omdat de kans bestaat dat u de stempas van iemand anders in de bus heeft gekregen.

Wat is er mis gegaan?

PostNL verzorgt het drukwerk en de bezorging van de stempassen in Almelo. Door een fout in het productieproces van PostNL is in sommige gevallen een foutief adres gedrukt, waardoor een aantal stempassen verkeerd is bezorgd.

U ontvangt van de gemeente Almelo een brief waarin staat wat te doen met de stempas(sen) die niet voor u zijn bedoeld.

Onze excuses voor eventueel ongemak.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Directeur

Billing & Document Solutions
Proostwatering 41
3543 AC Utrecht

Postbus 2613
3500 GP Utrecht

postnl.nl

De heer [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

24 augustus 2012

Onderwerp foutieve adressering stempas

Geachte heer [REDACTED]

Binnen de gemeente Almelo zijn de afgelopen week de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september verzonden. U ontvangt deze brief omdat de kans bestaat dat u door een foute adressering nog geen stempas ontvangen heeft.

Wat is er mis gegaan?

PostNL verzorgt het drukwerk en de bezorging van de stempassen in Almelo. Door een fout in het productieproces van PostNL is in sommige gevallen een foutief adres gedrukt, waardoor een aantal stempassen verkeerd is bezorgd.

U ontvangt van de gemeente Almelo een nieuwe stempas vóór 30 augustus aanstaande.

Onze excuses voor eventueel ongemak.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED SIGNATURE]

Directeur

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1017 PN Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Dienst Basisinformatie

Postadres
Postbus 2752
1000 CT Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl/oket

Retouradres Postbus 2752, 1000 CT Amsterdam

Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 10451
2501 HL Den Haag

Datum 24 oktober 2012
Ons kenmerk 12/4705
Behandeld door [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Faxnummer 020 253 9206
E-mail [REDACTED]
Onderwerp Verzoek om ambtsbericht over fouten in de tenaamstelling van stempassen en het verzenden van 2 stempassen aan 39 kiezers in de gemeente Amsterdam

Geachte mevrouw [REDACTED]

In antwoord op uw verzoek deel ik u het volgende mede.

Vragen over adressering

1. Heeft u kunnen achterhalen wat de oorzaak is van het produceren respectievelijk verzenden van stempassen met fouten in de adressering?

Ja, een fout in de programmatuur bij BDS (PostNL) voor het aanmaken van de NAW gegevens.

2. Zo ja, hoe heeft u kunnen vaststellen hoeveel adressen het betrof?

Ja, door speciale query te draaien is exact vastgesteld dat het 981 stempassen betrof die de fout bevatten. Dit bestand is uitgeleverd aan de gemeente en vervolgens gecorrigeerd.

3. Heeft u controles uitgevoerd nadat u de stempassen van uw leverancier had gekregen om na te gaan of deze correct waren geprint/gepersonaliseerd? Zo ja, welke controles zijn uitgevoerd door u of uw leverancier? En heeft u een verklaring voor het feit dat bij deze controles niet is ontdekt dat er fouten zaten in de adressering?

Fysieke stempassen zijn direct van PostNL ter post bezorgd. Controles zijn uitgevoerd op basis van 50 stempassen uit het productiebestand in PDF via email. Het betreffen de 1e 50 records uit het door PostNL aangemaakte productiebestand.

4. Heeft u de kiezers geïnformeerd die een stempas hadden ontvangen met een verkeerde adressering? Zo ja, hoe heeft u hen geïnformeerd (indien u hierover

Onze dienst is per openbaar vervoer te bereiken met de metrolijnen 51, 53 en 54 (halte Waterlooplein / uitgang Stadhuis) en de tramlijnen 9 en 14 (halte Waterlooplein)

5. schriftelijk (brief/persbericht/advertentie) heeft gecommuniceerd, dan is het verzoek om de betreffende informatie bij uw antwoord te voegen)? Zo nee, waarom niet?

Zowel de bewoners van de adressen waar ten onrechte een stempas naar toe is verstuurd alsmede de kiezers die in eerste aanleg geen stempas hadden ontvangen zijn middels een persoonlijk schrijven geïnformeerd. (zie bijlage 1 en 2)

6. Hoeveel meldingen/klachten heeft u ontvangen van kiezers die stempas hebben ontvangen met een verkeerde adressering?

De fout is snel ontdekt en de volgende dag zijn de brieven en nieuwe stempassen bezorgd. Hierdoor is het aantal meldingen/klachten beperkt gebleven tot 3.

7. Voor zover sprake is van fouten die niet door uw eigen toedoen zijn ontstaan, heeft u de kosten daarvan op derden verhaald? Zo nee, waarom niet?

De kosten ad 3400 euro zijn verhaald op de leverancier PostNL. Deze worden door PostNL vergoed.

8. Welke maatregelen bent u voornemens te nemen om te voorkomen dat bij een komende verkiezing aan weer fouten worden gemaakt in de adressering van de stempassen?

PostNL heeft voorstel gedaan aan gemeente Amsterdam om gezamenlijk het draalboek aan te passen incl. de applicatie t.b.v. voorkoming van deze fout in de toekomst. Vernieuwde applicatie zal gratis aan Amsterdam beschikbaar worden gesteld. Afspraak staat inmiddels gepland.

Vragen over dubbele stempassen

1. Ook is er in uw gemeente aan een aantal kiezers tweemaal een stempas verleend. Heeft u kunnen achterhalen wat de oorzaak is van het verzenden van twee stempassen aan deze kiezers?

Ja, tijdens het verwerkingsproces bij PostNL zijn de afgesproken procedures niet correct uitgevoerd waardoor door een menselijke fout dit is ontstaan.

2. Zo ja, heeft u vastgesteld dat hoeveel en welke kiezers het betrof?

Ja, 39 stempassen

3. Heeft u controles uitgevoerd nadat u de stempassen van uw leverancier had gekregen om na te gaan of deze correct waren geprint/gepersonaliseerd? Zo ja, welke controles zijn uitgevoerd door u of uw leverancier? En heeft u een verklaring voor het feit dat bij deze controles niet is ontdekt dat voor meerdere kiezers twee stempassen zijn aangemaakt?

In de gemeente Amsterdam worden de ca 560.000 stempassen na productie afgeleverd bij post.nl voor de bezorging. De controles zijn overeenkomstig het antwoord van de vorige vraag 3 uitgevoerd.

4. Hoeveel meldingen/klachten heeft u ontvangen van kiezers die een dubbele stempas hebben ontvangen?

Ook hier is het probleem snel onderkend en opgelost. Twee kiezers hebben ons telefonisch gemeld dat zij dubbele stempassen hadden ontvangen. Eén van deze twee was inmiddels bekend bij de gemeente Amsterdam en maakte onderdeel uit van de genoemde 39. De andere twee bleken op een misverstand te berusten. Uit de processen-verbaal van de stembureaus 037, 050 en 437 bleek dat hierin aantekeningen waren gemaakt over dubbele stempassen. Bij bureau 037 bleek het om een kiezer te gaan die eerder zijn stempas als vermist had opgegeven en een vervangende stempas had aangevraagd. Bij bureau 050 en 437 kwam een kiezer met dubbele stempas. Deze maakte onderdeel uit van 39 dubbel verzonden stempassen die overeenkomstig de procedure in het Register Onbruikbare Stempassen waren opgenomen.

5. Heeft u onderzoek gedaan naar de verzegelde pakken met stempassen om na te gaan of u daarin dubbele stempassen kon aantreffen (de burgemeester is op grond van artikel N 13 bevoegd deze pakken te openen)? Zo ja, wat waren daarvan de bevindingen? Zo nee, waarom bent u hier niet toe over gegaan?

Nee, hiervoor was geen aanleiding. In Amsterdam waren op de dag van de verkiezing 458 stembureaus beschikbaar. In totaal zijn er ca 390.000 stemmen uitgebracht. Het door u voorgestelde onderzoek is bij deze aantallen niet uitvoerbaar.

6. Welke maatregelen bent u voornemens te nemen om te voorkomen dat bij een komende verkiezing aan een of meerdere kiezers dubbele stempassen worden verstrekt of de adressering op de stempassen foutief is?

De interne procedures bij PostNL zijn aangescherpt en de betreffende medewerkers krijgen de volgende keer een aanvullende cursus/instructie.

Met vriendelijke groet,
De burgemeester van Amsterdam
Namens deze

Unitmanager Verkiezingen en Facilitair.

Bezoekadres
Amstelplein 1
1011 PN Amsterdam

Postadres
Postbus 2752
1000 CT Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl/oket

Gemeente Amsterdam

Dienst Basisinformatie

Retouradres: Postbus 2752, 1000 CT Amsterdam
Aan

Datum
Ons kenmerk
Onderwerp

Fout in bezorging stempas: uw stempas ontvangen op ander adres

Geachte ,

Binnen de gemeente Amsterdam zijn de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september verzonden. U ontvangt deze brief omdat de kans bestaat dat u door een foute adressering nog geen stempas ontvangen heeft.

Wat gebeurt er met mijn verkeerd bezorgde stempas?

De bewoners van het adres waarop uw stempas ten onrechte is bezorgd zijn hierover geïnformeerd en gevraagd om de stempas retour afzender te sturen. Deze stempas met nummer is ongeldig geworden, zodat er niemand mee kan gaan stemmen.

Ik heb wel al een stempas ontvangen, wat moet ik doen?

Mocht u wel een stempas hebben ontvangen, dan kunt u deze niet meer gebruiken. Deze stempas is ongeldig.

Uw vervangende stempas

In deze envelop ontvangt u een vervangende stempas. Met deze pas kunt u op 12 september uw stem uitbrengen.

Wat is er mis gegaan?

PostNL verzorgt het drukwerk en de bezorging van de stempassen in Amsterdam. Door een fout in het productieproces van PostNL is in sommige gevallen een foutief adres gedrukt, waardoor een zeer klein deel van de stempassen verkeerd is bezorgd.

Meer informatie

Meer informatie over stempassen en de verkiezingen in Amsterdam vindt u op www.amsterdam.nl/verkiezingen. Ook kunt u bellen met 14 020, het informatienummer van de gemeente, bereikbaar van 8.00 tot 18.00 uur.

Onze excuses voor eventueel ongemak.

Met vriendelijke groet,

Manager Bureau Verkiezingen

DBI 002/02

Onze dienst is per openbaar vervoer te bereiken met de metrolijnen 51, 53 en 54 (halte Waterlooplein / uitgang Stadhuis) en de tramlijnen 9 en 14 (halte Waterlooplein)

Bezoekadres
24 34 36 38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88 90 92 94 96 98 100
1011 PN Amsterdam

Postadres
Postbus 2752
1000 CT Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl/oket

Gemeente Amsterdam

Dienst Basisinformatie

Retouradres: Postbus 2752, 1000 CT Amsterdam
Aan de bewoners van dit adres:

Datum
Oms kenmerk
Onderwerp

Fout in bezorging stempas: stempas ontvangen van iemand anders

Geachte heer/mevrouw,

Binnen de gemeente Amsterdam zijn de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september verzonden. U ontvangt deze brief omdat de kans bestaat dat u de stempas van iemand anders in de bus heeft gekregen.

Op mijn adres is de stempas van iemand anders bezorgd. Wat moet ik doen?
Deze stempas is ongeldig. Stuur u deze pas daarom alstublieft retour afzender. Hoe? Kruis op de envelop van de stempas aan 'retour afzender' en gooi deze in de brievenbus. Een postzegel is niet nodig.

De persoon voor wie de stempas is bestemd wordt hierover geïnformeerd en krijgt een vervangende stempas toegestuurd.

Wat is er mis gegaan

PostNL verzorgt het drukwerk en de bezorging van de stempassen in Amsterdam. Door een fout in het productieproces van PostNL is in sommige gevallen een foutief adres gedrukt, waardoor een zeer klein deel van de stempassen verkeerd is bezorgd.

Meer informatie

Meer informatie over stempassen en de verkiezingen in Amsterdam vindt u op www.amsterdam.nl/verkiezingen. Ook kunt u bellen met 14 020, het informatienummer van de gemeente, bereikbaar van 8.00 tot 18.00 uur.

Onze excuses voor eventueel ongemak.

Met vriendelijke groet,

Manager Bureau Verkiezingen

DBI 002/02

Onze dienst is per openbaar vervoer te bereiken met de metrolijnen 51, 53 en 54 (halte Waterlooplein / uitgang Stadhuis) en de tramlijnen 9 en 14 (halte Waterlooplein)

01/22/2013

Kopie

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Postadres
Postbus 2752
1000 CT Amsterdam
www.amsterdam.nl/dbi

Datum

Gemeente Amsterdam

Dienst Basisinformatie

Communicatie

Persbericht

29 augustus 2012

Ook in Amsterdam klein deel van de stempassen verkeerd bezorgd

Afgelopen week zijn op verschillende plekken in het land de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezingen verzonden. Door een fout in het productieproces van PostNL zijn in enkele gevallen de stempassen verkeerd geadresseerd of dubbel bezorgd. Ook in Amsterdam is daarvan sprake.

Adressering niet volledig

In 961 gevallen van de in totaal 560.467 bezorgde stempassen bleek de adressering niet volledig te zijn en werd een deel daardoor op een verkeerd adres bezorgd. De personen voor wie deze stempassen waren bestemd zijn hierover geïnformeerd en hebben een vervangende stempas toegestuurd gekregen. De verkeerd bezorgde stempassen zijn ongeldig geworden, zodat niemand er mee kan gaan stemmen. Ook de bewoners van het adres waarop de verkeerde bezorging had plaatsgevonden zijn hierover geïnformeerd.

Dubbel bezorgd

Van 39 kiezers is de stempas door de drukker dubbel aangemaakt en bezorgd. De betrokken kiezers zijn hierover geïnformeerd en hebben een vervangende stempas gekregen. Ook in deze gevallen zijn de eerder bezorgde stempassen ongeldig geworden.

Noot voor de redactie

Voor vragen kunt u bellen met [REDACTED], communicatieadviseur Verkiezingen

Per e-mail: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

PostNL Media Relations & PR

Per e-mail: [REDACTED]

Telefoon: [REDACTED]

B

24 OKT 2012

GEMEENTEBARENDRECHT

Binnenhof 1, 2991 AA Barendrecht
Postbus 501, 2990 EA Barendrecht
14 0180 (Algemeen nummer)
gemeente@barendrecht.nl
www.barendrecht.nl
Bank: 30.54.00.215 Rabobank
(iban: NL04RABO0305400215,
swift/BIC: RABONL2U)
KvK nummer: 24494374

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.v. [redacted]
Postbus 10451
2501 HL Den Haag

[redacted]
Burgemeester

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n):
Onderwerp: **verkiezingen**

Ons kenmerk: **363216**
Contactpersoon: [redacted]
Afdeling: **publiekszaken**
Doorkiesnummer: [redacted]
Datum: **22 oktober 2012**

Geachte mevrouw [redacted]

Op 26 september 2012 heeft u ons verzocht een aantal vragen te beantwoorden naar aanleiding van fouten die zijn gemaakt bij de bezorging van de stempassen in de gemeente Barendrecht. Hierbij onze reactie.

1. Heeft u gecontroleerd dat voor alle kiesgerechtigden in uw gemeente een stempas is gemaakt. Zo ja, hoe? Zo niet, waarom niet?
Wij hebben 35619 stempassen ontvangen. De dozen zijn door ons gecontroleerd aan de hand van de aanduiding op de dozen.
2. Wie bezorgt in uw gemeente de stempassen?
De bezorging wordt door Postnl verzorgd.
3. Is de bezorging van de stempassen aanbesteed? Zo niet, waarom niet?
Bij vorige verkiezingen in 2010 is er aanbesteed. Er is toen voor Postnl gekozen.
4. Heeft u afspraken gemaakt met de bezorger van de stempassen om de stempassen (tijdig) te bezorgen. Zo ja, welke afspraken? Zo niet, waarom niet?
Met Postnl is de afspraak gemaakt dat de stempassen donderdag 23 augustus werden opgehaald en uiterlijk 72 uur later werden bezorgd.
5. Heeft u gecontroleerd of het aantal stempassen dat de bezorger heeft ontvangen overeenkwam met het aantal kiesgerechtigden waarvoor u een stempas heeft laten maken? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
De zending is gecontroleerd aan de hand van de aanduiding op de dozen. De dozen zijn overhandigd aan de bezorger.

6. Controleert u of de stempassen zijn bezorgd, zo ja hoe?
Er heeft geen controle plaatsgevonden. Wij gaan er vanuit dat de opdracht correct wordt uitgevoerd.
7. Hoeveel meldingen/klachten heeft u ontvangen van kiezers die geen stempas hebben ontvangen. Heeft u aan al deze kiezers een vervangende stempas verstrekt?
Wij hebben 24 meldingen ontvangen van stempassen die niet zijn bezorgd. Deze kiezers hebben een vervangende stempas ontvangen. Daarnaast is er een probleem in een bepaalde wijk ontstaan (zie punt 8 en 9).
8. Heeft u besloten een bepaalde groep kiezers uit eigen beweging een vervangende stempas te verstrekken? Zo ja, hoe heeft u de omvang van deze groep bepaald?
Postnl heeft ons de straten opgegeven waar problemen met de bezorging waren ontstaan. Alle kiesgerechtigden in deze straten, het betrof hier 541 kiezers, hebben een vervangende stempas ontvangen.
9. Welke activiteiten heeft u ontplooid om te achterhalen waarom de betreffende kiezers geen stempas hebben ontvangen? Wat was de uitkomst hiervan?
Nadat 29 augustus de termijn van bezorging van de stempassen was verstreken ontvingen wij de volgende dag veel telefoontjes uit een bepaalde wijk met de melding dat men geen stempas had ontvangen. Dit is direct bij Postnl gemeld. Postnl is onmiddellijk een onderzoek gestart. Het bleek dat de postbode in deze wijk de post niet had bezorgd. De bedrijfsrecherche van Postnl heeft het onderzoek overgenomen. De verdwenen stempassen zijn niet meer boven water gekomen. Op vrijdag 31 augustus hebben wij besloten alle betrokken kiesgerechtigden een vervangende stempas te sturen.
10. Voor zover er sprake is van fouten die niet door uw eigen toedoen zijn ontstaan, heeft u de kosten daarvan op derden verhaald? Zo nee, waarom niet?
Wij hebben Postnl aansprakelijk gesteld voor de kosten en de schade gedeclareerd.
11. Welke maatregelen bent u voornemens te nemen om bovenstaand probleem bij een komende verkiezing te voorkomen?
Bovenstaande gebeurtenis betreft een uitzonderlijke situatie waarvoor wij geen maatregelen voorhanden hebben.

Hoogachtend,

24 OKT 2012

BEL
COMBINATIE

Datum
18-10-2012

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninklijke Relaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 10451
2501 HL DEN HAAG

Uw kenmerk
mrigt
Informatie bij
[REDACTED]
Doorkiesnummer
[REDACTED]

Uw brief van
26 september 2012
Uw kenmerk
2012-0000546929
Onderwerp
Verspreiden van foutieve kandidatenlijsten in de
gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren.

Geachte mevrouw de Jonge,

Naar aanleiding van de brief van de heer Livius waarin hij vraagt om een ambtsbericht over het verspreiden van de kandidatenlijsten met foutieve informatie over de stemlokalen in de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren het volgende.

1. Wij hebben bij ontvangst alle dozen gecontroleerd die door de leverancier zijn geproduceerd. Wij hebben alle dozen geopend en alle stapels gecontroleerd.
2. De kandidatenlijsten zijn verkeerd bezorgd door de postbezorger Sandd. Zij hebben bij de verdeling van de kandidatenlijsten een fout gemaakt, ondanks dat alle dozen duidelijk door ons waren voorzien van de gemeentenaam en op drie verschillende pallets zijn aangeleverd. Verder hebben wij van te voren een persoonlijk gesprek gehad waarin duidelijk is aangegeven dat het de bezorging betreft van drie gemeenten en dat de kandidatenlijsten per gemeente verschillend zijn, dus gescheiden moesten blijven.
3. Wij hebben voor de drie gemeenten samen ongeveer 40 meldingen/klachten ontvangen.
4. De kiezers zijn geïnformeerd over het ontvangen van foutieve kandidatenlijsten door een publicatie op de gemeentelijke websites.
5. Alle kiezers hebben een nieuwe juiste kandidatenlijst ontvangen op 7 september.
6. Er is geen noodzaak om extra maatregelen te nemen om bovenstaand probleem te voorkomen omdat wij alle maatregelen hadden genomen om het goed te laten verlopen. Helaas hebben wij de distributie bij een postbezorger niet in de hand. Er was hier sprake van menselijk falen. Wij zijn na de foutieve bezorging in gesprek geweest met het postbezorgingsbedrijf en zij hebben extra controles ingezet om een dergelijk probleem in de toekomst te voorkomen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Backoffice medewerkster Burgerzaken

Gemeenschappelijke regeling Blaricum, Eemnes en Laren

Zuideringel 5,
3755 AZ Eemnes

Postbus 71,
3755 ZH Eemnes

t. 035 7513 111
f. 035 7513 101

info@belcombinatie.nl
www.belcombinatie.nl

01/22/2013

Kopie

Home > Diensten > Inzending > Inzendingen > Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

30

Verkeerde lijst

Vorige

Volgende

Door een fout van de postbezorger is er binnen de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren op diverse adressen een verkeerde kandidatenlijst bezorgd. Heeft u een verkeerde kandidatenlijst ontvangen dan kunt u deze bij het oud papier doen. Vóór maandag 10 september aanstaande zal de nieuwe kandidatenlijst bij u worden bezorgd.

095 288 1000

Ook bekeken door anderen

klagen Open, raadsagenda, alles over Blaricum, ondernemers, bezwaarsaken, bouwvergunning, bekendmakingen, top 10 producten, relevante formulieren, kiezerspas, identiteitskaart, paspoort

Gemeente Blaricum

De EBL Contactcentra levert alle producten en diensten voor de gemeente Blaricum

Bezoekadres EBL Contactcentra

Zuidersingel 6, 3756 AZ Gennep
Telefoon: 14 035 (Let op: U moet afhalen 14.035)
Bezoek, ook zonder 035 of 03 ervoor
Fax: 035 - 7616101
Email: info@blaricum.nl

Publicatieadres EBL Contactcentra

De publicatieadressen werken op afspraak. U bepaalt wanneer u komt. Er zijn verteluren van 9.00 tot 17.00 uur op werkdagen. Het voert bij vragen van een afspraak op werkdagen tussen 9.30 en 17.00 uur. Tel: 14 035.
U kunt ook terecht bij de EBL Contactcentra op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

Loket Senioren en Vrouwen

Op afspraak voor de volgende diensten:
Beslissingsprocedure
Opvang van dossiers
Informatie over energisubsidie

'Vrije inloop' voor andere producten: maandag, dinsdag en dondag van 9.30 uur tot 12.30 uur
Vergoedingstijden: 035 - 7613125
Werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur

Overige diensten

Medewerker Contactcentra

Gemeentebestuur Blaricum

Bezoekadres gemeentebestuur
Kerklaan 16, 1281 JB Blaricum
Telefoon: 14 035 (Let op: U moet afhalen 14 035)
Bezoek, ook zonder 035 of 03 ervoor
Postadres gemeentebestuur
Postbus 71, 3756 ZN Eemnes
E-mail: info@blaricum.nl

Openingsuren receptie Sociale Zaken
Werkplein Gooi Noord
Plein 2006, nummer 33, Huisen
Op werkdagen bereikbaar van 9.00 - 12.30 uur
Telefoon: 14 035, 035 7616100

Home » Achtergrond » Bestuursinformatie » Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

Landelijke lijst

Zoeken

Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

3de keer voor

Door een fout van de postbezorger is er binnen de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren op diverse adressen een verkeerde kandidatenlijst bezorgd. Heeft u een verkeerde kandidatenlijst ontvangen dan kunt u deze bij het oud papier doen. Voor maandag 10 september a.s. zal de nieuwe kandidatenlijst bij u worden bezorgd.

lees voor | print | e-mail

Gemeente Eemnes

De BEL Combinatie levert alle producten en diensten voor de gemeente Eemnes

Bezoekadres BEL Combinatie
Zuiderweg 5, 3755 AZ Eemnes
Telefoon 14 035 (let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 33 ervoor)
Fax: 035 - 7513101
Email: info@belcombinatie.nl

Loket Bewaren en Wonen
Op afspraak voor de volgende diensten:
Bewaaringsoplossingen
Opstegen van dossiers
Informatie over energiebesparing

Gemeentebestuur Eemnes
Bezoekadres gemeentebestuur
Zuiderweg 1, 3755 AZ Eemnes
Telefoon 14 035 (let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 33 ervoor)

Publieke bibliotheek OEL-kantoor
De publieke bibliotheek werkt op afspraak. U bepaalt wanneer u komt. En wij vertalen wat u erin zoekt op een manier die voor het maken van een afspraak op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur.
Telefoon 14 035 (let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 33 ervoor)
Fax: 035 - 6384612

'Vrij veld' voor andere producten
maandag, dinsdag en donderdag van 8.30 uur tot 12.30 uur.
Vergoedingen/Ap. 035 - 7513125
Werkdagen van 9.00 tot 11.00 uur

Postadres gemeentebestuur
Postbus 71, 3755 ZM Eemnes
E-mail: info@eemnes.nl

14 035 niet bereikbaar?
Bijvoorbeeld wanneer u het nummer het buitenland af via 0900

Meldpunt Openbare Ruimte
Uzet digitaal of bal 14 035

Postbus gemeentebestuur
maandag 17.00 - 20.00 uur en woensdag 8.00 - 12.00 uur
Zuiderweg 1, 3755 AZ Eemnes
Telefoon 035 - 8844

Splintstegen
Maandag t/m vrijdag 8.30 - 12.30 uur en op afspraak.
Telefoon: 035 - 7513125

Openingsuren openbare Sociale Zaken
Werkplan Genui Hoofd
Pauze 2010 nummer 31 Eemnes

Home > Actueel > Nieuws > Politiek > Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

verkeerde

zoeken

Verkeerde kandidatenlijst Tweede Kamerverkiezingen bezorgd

30 1000 1307

Door een fout van de postbezorger is er binnen de gemeenten Maricum, Eemnes en Laren op diverse adressen een verkeerde kandidatenlijst bezorgd. Heeft u een verkeerde kandidatenlijst ontvangen dan kunt u deze bij het rood papier doen. Vóór maandag 10 september aanstaande zal de nieuwe kandidatenlijst bij u worden bezorgd.

1000 1307 | 1021 | 4-nas

Gemeentebestuur Laren
Eemnesserweg 19 1251 NA Laren
Telefoon: 14 035 (Let op: U moet alleen 14 035 bellen dus zonder 035 of 83 ervoor)

Postadres gemeentebestuur
Postbus 71, 3755 ZH Eemnes
E-mail: info@laren.nl

Kantoorgriffie
Eemnesserweg 19 1251 NA Laren
tel. 035-7513452 of 035-7513455
E-mail: griffie@laren.nl

14 035 niet bereikbaar?
Bijvoorbeeld wanneer u zelf vanuit het buitenland of via Skype gebruik dan het centrale nummer 030-751 34 44

Dienstverlening Laren
De BEL Combinatie levert alle producten en diensten voor de gemeente Laren

Dienstverlening
Zuidomringel 5, 3750 AZ Eemnes
Telefoon: 14 035 (Let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 83 ervoor)
Fax: 035 - 7813101
Email: info@belcombinatie.nl

Publieksbalies BEL-kantoor
De publieksbalies werken op afspraak. U bepaalt wanneer u komt. En wij vertellen wat u mee moet nemen. Bel voor het maken van een afspraak op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur.
Tel: 14 035 (Let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 83 ervoor)
Fax: 035 - 8284432

Loket Vrouwen en Vrouwen
Op afspraak voor de volgende diensten:
Bestaanswijze dienstverlening

Meldpunt Openbare Ruimte
Meld digital of bel 14 035

Belastingen
Maandag t/m vrijdag 8.30 - 12.30 uur en op afspraak
Telefoon: 035 - 7813 128

Openingsuren receptie Sociale Zaken
Werkplein Oost Noord
Plan 2000, nummer 33 Huzen
Op werkdagen bereikbaar van 9.00 - 12.30 uur.
Telefoon: 14 035 (Let op: U moet alleen 14 035 bellen, dus zonder 035 of 83 ervoor)

Politiepost Laren
Groene Gardeweg 2B Laren
Maandag t/m vrijdag 9.00 - 12.30 uur
Telefoon: 0900-8844 (24 uur per dag)

2012/57514

Ministerie van BZK
 Dir Bestuur, tav mw [REDACTED]
 Postbus 10451
 2501 HL 'S GRAVENHAGE

afdeling
 Publiekszaken
 afdeling
 Teamleider Klant Contact Centrum
 behandeld door
 [REDACTED]

ons kenmerk
 2012/57514
 uw kenmerk/uw brief van
 2012-0000546064
 telefoonnummer
 [REDACTED]

Beverwijk,
 25 oktober 2012
 verzonden
 25 OKT. 2012

onderwerp
 beantwoording vragen over niet bezorgde stempassen

Geachte mevrouw [REDACTED]

U stuurde ons een brief met het verzoek enige vragen te beantwoorden over fouten bij de bezorging van stempassen. Met enige moeite heb ik uw vragen digitaal kunnen maken zodat de beantwoording duidelijk moet zijn: na elke vraag van u mijn antwoord.

1. Heeft u gecontroleerd dat voor alle kiesgerechtigden in uw gemeente een stempas is gemaakt. Zo, ja hoe? Zo niet, waarom niet?

Nee, je reageert op kiezers die melden geen stempas te hebben gehad, we gaan niet een voor een controleren of de stempas er tussen zit! (We hadden een kleine 30.000 kaarten bij deze TK-verkiezing.)

Deze kiezers komen overigens altijd voor in het kiezersregister, waardoor voor ons duidelijk is dat er wel een stempas is aangemaakt. Het is nog nooit voorgekomen dat iemand niet voorkwam in het register (tenzij laatste moment mutaties, maar die corrigeren we/vullen we natuurlijk aan)

2. Wie bezorgt in uw gemeente de stempassen?

PostNL.

Vervangende stempassen voor kiesgerechtigden die de stempas niet hadden ontvangen zijn handbezorgd door medewerkers

3. Is de bezorging van de stempassen aanbesteed? Zo niet, waarom niet?
Er is officieel gevraagd aan PostNL.
De goedkoopste is gekozen, maar vooral ook vanwege het veronderstelde
trackrecord (ex staatsbedrijf).

4. Heeft u afspraken gemaakt met de bezorger van de stempassen om de
stempassen (tijdig) te bezorgen. Zo, ja welke afspraken? Zo niet, waarom niet?
Ja, aan PostNL duidelijk aangegeven dat we 100% service wilden, omdat we 2 jaar
geleden slechte ervaring hadden gehad (postzak in de sloot gegooid).

5. Heeft u gecontroleerd of het aantal stempassen dat de bezorger heeft
ontvangen overeen kwam met het aantal kiezersrechthouders waarvoor u een
stempas heeft laten maken? Zo, ja hoe? Zo niet, waarom niet?
Ja, inkomende stempassen in dozen geteld, uitgaande idem.

6. Controleert u of de stempassen zijn bezorgd, zo ja hoe?

Nee, zouden niet weten hoe.
Einde wat we doen is medewerkers collega's die in Beverwijk wonen, vragen of ze
hun stempas hebben gehad en waar het is.
In enkele straten waar klachten begonnen te komen hebben we enkele bewoners
gezocht en gebied met de vraag: Heeft u uw pas wel gekregen?

7. Hoeveel meldingen/klachten heeft u ontvangen van kiezers die geen
stempas hebben ontvangen. Heeft u aan al deze kiezers een vervangende
stempas verstuurd?

Schatting op basis van handgemaakte vervangende stempassen: 500 à 600
meldingen/klachten/aanvragen om vervangende stempas.
Ja, in totaal iets meer dan 1000 vervangende stempassen.

8. Heeft u een bepaalde groep kiezers uit eigen beweging een vervangende
stempas te verstrekken? Zo ja hoe heeft u de omvang van deze groep
bepaald?

Van de eerste 3 straten waarvan we ontdekten dat er geen stempassen waren
ontvangen hebben we pand voor pand en stemgerechtigde voor stemgerechtigde
een stempas aangemaakt en bezorgd. Dat waren ongeveer 130 stempassen. En
was al meer dan 8 uur werk.

Toen we de dag erna moesten gaan vrezes en dat nog weer later bewaarheid werd
dat tot 15 straten niet bezorgd waren hebben we dat 'erbij zoeken' gestopt: te
arbeidsintensief (zie ook bij 9).

9. Welke activiteiten heeft u ondernomen om te achterhalen waarom de betreffende kiezers geen stemmen hebben ontvangen? Wat was de uitkomst hiervan?

Zeer, zeer intensief contact met PostNL, op meerdere niveaus en gedurende meerdere dagen. Zij hebben bedrijfsrecherche erop gezet en de uitkomst ervan direct met ons gedeeld. Herstel door hen was niet meer mogelijk.

10. Voor zover sprake is van fouten die niet door uw eigen toedoen zijn ontstaan, heeft u de kosten daarvan op derden verhaald? Zo nee waarom niet? Gaan we wel doen.

11. Welke maatregelen neemt u voornemens te nemen om bovenstaand probleem bij een komende verkiezing te voorkomen?

Nog niet bekend.

Gedachten zijn: handbezorging door eigen mensen (maar heb ik wel voldoende tijd om het te laten doen of moet ik er onbekende mensen voor inhuren?). Een contract met het bezorgbedrijf van meerdere pagina's met voorwaarden en boeterclausule(s) (maar krijg ik dan wel een firma die het wel doet? en wat als ze het toch niet goed doet?).

Ik hoop dat ik heb voldaan aan uw wens.

Hoogachtend,
burgemeester van Beverwijk,
namens deze
teamleider Publieke Dienstverlening a.f.,

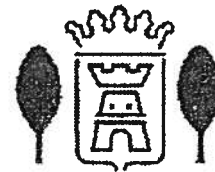
Bijlage(n): -

Radhuisplein 1
2771 EK Boskoop

1116201288292

Postbus 9
2770 AA Boskoop

Telefoon: [REDACTED]
Telefax : (0172) 219506
E-mail : info@boskoop.nl

GEMEENTE BOSKOOP

AAN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.v. mevrouw [REDACTED]
Postbus 10451
2601 HL Den Haag

Uw brief van/kenmerk
2012-0000546140

Behandeld door
[REDACTED]

Doorkiesnr.
[REDACTED]

Boskoop,
8 oktober 2012

Onderwerp
ambtsbericht bezorging
stempassen

Zaaknummer

Verzonden op

09 OKT. 2012

Geachte mevrouw [REDACTED]

In uw brief van 26 september jongstleden verzocht u om ambtsbericht over fouten die zijn gemaakt bij de bezorging van de stempassen in de gemeente voor de verkiezingen van 12 september jongstleden. Hieronder vindt u de antwoorden op uw elf vragen, bij de beantwoording is de volgorde van uw vragen aangehouden.

1. De gemeente Boskoop controleert steekproefsgewijs of er voor alle kiesgerechtigden in onze gemeente een stempas is gemaakt. De stempassen zijn bij de gemeente bezorgd voordat ze door onze postbezorger zijn opgehaald en alle postcodes waren aanwezig.
2. De stempassen zijn bezorgd door PostNL.
3. Er is geen aanbesteding gedaan in relatie tot het bedrag en de jarenlange goede ervaring met PostNL.
4. Er zijn met PostNL duidelijke afspraken gemaakt over de bezorging van de stempassen, de bezorgdata, de tarieven en het enveloppen.
5. Wij ontvangen de stempassen van de drukker om (steekproefsgewijs) te controleren of alle stempassen aanwezig zijn en om mutaties m.b.t. verhuizingen en overlijden te verwerken.
6. Nee, standaard wordt niet gecontroleerd of de stempassen zijn bezorgd. We letten goed op de signalen van burgers.
7. Er zijn 31 meldingen ontvangen van kiezers die geen stempas hebben ontvangen. Aan al deze kiezers is een vervangende stempas verstrekt.

Wilt u bij beantwoording de datum en het barcode-nummer van onze brief vermelden.

01/22/2013

Kopie

110201200203

8. Gebleken is, dat in drie straten de stempassen niet zijn bezorgd door PostNL. Aan alle kiesgerechtigden die het betreft, is ambtshalve een vervangende stempas verstrekt. Met uitsluiting van die kiesgerechtigden die al een vervangende stempas hadden aangevraagd.
9. PostNL is op dit moment nog aan het onderzoeken wat er is gebeurd met de betreffende stempassen, die niet bij de kiezers bezorgd zijn.
10. De kosten zijn nog niet op PostNL verhaald, het onderzoek is nog gaande.
11. De ervaring van de afgelopen verkiezingen wordt in het overleg met postbezorgers meegenomen. Afspraken zullen op dit punt stringent worden gemaakt.

Graag vertrouw ik erop, dat uw vragen volledig zijn beantwoord. Mocht u nog nadere informatie nodig vinden, dan kunt u contact opnemen met de Gemeentewinkel, [REDACTED] of mevrouw [REDACTED]

Hoogachtend,
BURGEMEESTER VAN BOSKOOP,

[REDACTED]

Bijlagen:
1.

Publiekszaken

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 10451
2501 HL DEN HAAG

Uw brief van
26 september 2012

Uw kenmerk
2012-0000547146

Ons kenmerk
PBS/2012.216

Doorkiesnummer
[REDACTED]

E-mail
publiekszaken@denhaag.nl

Aantal bijlagen

Datum
22 oktober 2012

Onderwerp

Bezorging stempassen

Geachte mevrouw [REDACTED]

Naar aanleiding van de brief van de heer Livius op 26 september, stuur ik u hierbij de antwoorden op de vragen. Voor meer informatie kunt u altijd contact opnemen met Esther Beneder, hoofd verkiezingen.

1. Ja, er is gecontroleerd dat voor alle kiesgerechtigden een stempas is aangemaakt. Eerst heeft onze interne afdeling Functioneel Beheer gecontroleerd of het kiezersbestand TK12 juist was aangemaakt. Daarna is dit bestand aan PostNL gestuurd. PostNL heeft met een code gecontroleerd of voor elke kiezer een stempas is aangemaakt.

2. PostNL heeft de stempassen bezorgd in Den Haag.

3. Postbezorging is gemeentebreed aanbesteed aan PostNL.

4. Ja, er is afgesproken dat alle stempassen op dinsdag 21 augustus bezorgd zouden worden. Ook is er afgesproken dat er gelet zou worden op de kwaliteit van de bezorging, omdat in 2011 een postbezorger van PostNL stempassen in een vuilnisbak had gegooid.

5. Ja, PostNL heeft gecontroleerd of het aantal stempassen overeen kwam met het aantal kiesgerechtigden.

6. In wijken waar we na 21 augustus 2012 signalen kregen over slechte bezorging hebben we PostNL laten controleren of andere kiezers wel een stempas hadden ontvangen.

7. Er zijn 466 aanvragen geweest van kiezers voor een vervangende stempas voor 11 september 13:00 uur. Aan al deze kiezers is een vervangende stempas uitgereikt. (0,14% van de 343.280 kiesgerechtigden)

8. Er zijn 1.208 kiezers die n.a.v. bezorgfouten van PostNL een nieuwe stempas hebben ontvangen in de wijken Laak en Rustenburg. De omvang van de groep is bepaald n.a.v. rapportages van PostNL.

Inlichtingen bij
[REDACTED]

Postadres: Postbus 12620, 2500 DL Den Haag
Bezoekadres: Stadhoudersplantsoen 24, Den Haag

Telefoon [REDACTED]
Fax: 070 353 4424

9. Om te achterhalen waarom de kiezers in Laak en Rustenburg geen stempas hadden ontvangen, heeft Den Haag regelmatig overlegd met de accountmanager PostNL. Zij is op haar beurt weer in de organisatie gaan uitzoeken welke postzakken precies kwijt waren, (ontvreemd c.q. weggegooid door een postbezorger) en voor welke adressen/kiezers daar stempassen in zaten. Binnenkort heeft de gemeente Den Haag een gesprek met PostNL, waarin de gang van zaken zal worden geëvalueerd.

10. De kosten voor het uitzoeken en herstellen van de bezorgfouten die de gemeente Den Haag heeft gemaakt zijn nog niet verhaald op PostNL. Den Haag (Intern Diensten Centrum) is bezig met een aansprakelijkheidsstelling, omdat er ook andere poststukken voor de gemeente Den Haag niet bezorgd zijn.

11. Om bezorgproblemen bij volgende verkiezingen te voorkomen, denkt de gemeente Den Haag na over verschillende oplossingen. Bijvoorbeeld het opnemen van een expliciete bepaling in het contract met de bezorger over kwaliteit en kosten van stempasbezorging. Ook willen we onderzoeken of de sociale werkplaats (Haeghe Groep) van de gemeente een rol kan spelen bij bezorging. Wellicht is het ook mogelijk om de bezorger te vragen om op maandag buiten de reguliere post om enkel stempassen te bezorgen. De eventuele extra kosten die daaraan zijn verbonden zullen wellicht lager zijn dan de extra kosten die nu gemaakt zijn om alle fouten te herstellen.

Van uw ministerie zou ik graag willen weten of er op nationaal niveau afspraken gemaakt kunnen worden met de postbezorgers over de betrouwbaarheid van de bezorging van de stempassen, zoals bijvoorbeeld een nationale bezorging op een maandag van enkel stempassen.

Met vriendelijke groet,

Directeur Klantcontactcentrum (KCC)

MEMO

Datum : 9 oktober 2012

Aan : Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Bestuur Democratie en Financiën
t.a.

Van

Afschrift :

Onderwerp : Verzoek om ambtsbericht over fouten in de tenaamstelling op
stempassen in de gemeente Enschede

Ambtsbericht

U stelt vragen in het kader van de evaluatie van de verklezing van de leden van de Tweede Kamer. U veronderstelt dat er fouten zijn gemaakt in de tenaamstelling op de stempassen in de gemeente Enschede en Losser. Dat is onjuist. De fouten op de stempassen betreft de adressering. Ik beantwoord uw vragen in die zin.

Vraag 1: Heeft u kunnen achterhalen wat de oorzaak is van het produceren respectievelijk verzenden van stempassen met fouten in de tenaamstelling (lees: adressering).

De oorzaak van het wegvallen van de huisnummertoevoegingen is niet door Postnl bekend gemaakt aan de gemeente Enschede en Losser. Volgens onze applicatiebeheerders lijkt het er op of er een "masker" is gebruikt bij het printen.

Vraag 2: Zo ja, heeft u kunnen vaststellen hoeveel adressen het betrof.
De gemeenten hebben wel kunnen vaststellen hoeveel adressen het betrof. In Enschede: 10.500 en in Losser 950.

Vraag 3: Heeft u controles uitgevoerd nadat u de stempassen van uw leverancier had gekregen om na te gaan of deze correct waren geprint/gepersonaliseerd? Zo ja, welke controles zijn uitgevoerd door uw leverancier? En heeft u een verklaring voor het feit dat bij deze controles niet is ontdekt dat er fouten zaten in de tenaamstelling (lees: adressering).

De gebruikelijke controles hebben plaatsgevonden. De gemeente Enschede ontving een testbestand bestemd voor Enschede en Losser met louter Enschedese gegevens (omvang 50 stempassen). Er waren fouten geconstateerd in de "algemene gegevens van Enschede" en niet in de persoonsgegevens afkomstig uit de GBA. In dat bestand kwamen geen adressen voor met huisnummer(letter) toevoeging. In de test van het productiebestand (omvang 50 stempassen) werden ook gegevens van Losser aangeleverd. Daar bleek achteraf

Gemeente Enschede

wel een adres in voor te komen, waarbij de toevoeging niet was gedrukt. Dat is niet ontdekt, omdat de controle op de gegevens omvat:

- **Is de Informatietekst goed gedrukt**
- **zijn alle aangeleverde kolommen op de stempas verwerkt**
- **staan de diakritische tekens in de tekst**
- **Is de stempas overeenkomstig kieswet opgemaakt (de microtekst is niet gecontroleerd).**

De kolom adres bestaat uit straatnaam, huisnummer en huisnummer/- letter toevoeging. Aangezien dit GBA-gegevens zijn, controleren wij niet de inhoud van dat gegeven. Zou men dat doen dan controleert men de eigen gegevens. Zowel de gemeenten Losser als Enschede weten niet welke controles de leverancier heeft verricht.

Vraag 4: Heeft u de kiezer geïnformeerd die een stempas hadden ontvangen met een verkeerde tenaamstelling (lees: adresgegevens)? Zo ja, hoe heeft u hen geïnformeerd (indien u hierover schriftelijk (brief/persbericht/advertentie) heeft gecommuniceerd, dan is het verzoek om de betreffende informatie bij uw antwoord te voegen)? Zo nee, waarom niet?

In het antwoord is tevens vraag 5 meegenomen: Hoeveel meldingen/klachten heeft u ontvangen van kiezers die stempas hebben ontvangen met een verkeerde tenaamstelling (lees: adressering).

Enschede: van de 10.500 fout geadresseerde stempassen konden 5.500 niet worden bezorgd door Postnl, omdat het adres zonder toevoeging niet bestond. Losser: van de 950 fout geadresseerde stempassen konden 100 niet worden bezorgd. Deze 100 kaarten zijn door ons met hand alsnog voorzien van huisnummer/letter toevoeging en vervolgens in roulatie gebracht. Alle kiezers waarvan de stempassen zonder huisnummer/letter toevoeging in roulatie waren gebracht, hebben een brief ontvangen (zie bijlage 1 – voor Enschede en Losser dezelfde tekst). Tevens is er een persbericht uitgegaan (zie bijlage 2). Probleem Losser opgelost!

De 5.500 niet bezorgde Enschedese stempassen zijn teruggenomen door Postnl en opnieuw gedrukt met huisnummer/-letter toevoeging. Daarbij werden fouten gemaakt, waardoor wij opnieuw mensen actief moesten benaderen. Stempassen werden te laat (niet gehouden aan afspraak) verzonden en bovendien werden 561 personen "vergeten". Door te late verzending hebben wij honderden meldingen gehad. Alle meldingen zijn genoteerd en teruggebeld of de melder heeft een vervangende stempas ontvangen (zie bijlage 3). De "vergeten" stempassen hebben wij opgevraagd. Na controle (stempassen verwijderd waarvoor vervangende stempas was gemaakt) alsnog in roulatie gebracht.

Vervolgens bleek dat Postnl 83 dubbele stempassen had aangemaakt, waarvan er 63 in roulatie waren gebracht. Deze kiezers hebben allemaal een vervangende stempas ontvangen met bijgevoegde (concept)brief (zie bijlage 4).

De gemeente ontving meldingen dat stempassen niet waren bezorgd in een gedeelte van de stad. Vervolgens bleek dat Postnl nog 300 nieuw gedrukte

Gemeente Enschede

stempassen heeft gevonden uit de reeks van 5.500 niet bezorgde stempassen, niet meer wetende of deze stempassen wel echt waren teruggekomen. Uit de meldingen die Enschede had ontvangen bleek dat deze nieuwe stempassen betrekking hadden op deze kiezers. Na controle (stempassen verwijderd waarvoor vervangende stempas was gemaakt) alsnog in roulatie gebracht. Uiteindelijk bleek dat drie kiezers een dubbele stempas hadden ontvangen. Twee dubbele stempassen zijn opgehaald door een buitendienstmedewerker. Voor één persoon, die niet is aangetroffen, is een vervangende stempas gemaakt

De totale hoeveelheid meldingen zijn niet te achterhalen, maar de omvang betreft enkele honderden.

Naar aanleiding van het persbericht heeft er nog een interview plaatsgehad. In later stadium is nogmaals een advertentie geplaatst.

Vraag 6: Voor zover sprake is van fouten die niet door uw eigen toedoen zijn ontstaan, heeft u de kosten op derden verhaald? Zo nee waarom niet?

De gemeenteadvocaat is ingeschakeld en er is inmiddels een aansprakelijkheidsstelling richting Postnl gegaan. De gemeente Enschede is nog aan het inventariseren wat de schade is (o.m. inzet van personeel).

Vraag 7) Welke maatregel bent u voornemens te nemen om te voorkomen dat bij een komende verkiezing weer fouten worden gemaakt in de tenaamstelling (lees adressering) op de stempassen?

De gemeente Enschede en Losser zullen vermoedelijk weer de "oude" leverancier nemen. Overigens kunnen dergelijk fouten nooit geheel worden uitgesloten. Bij de eerstvolgende controle zal, gelet op het bovenstaande, ook gekeken worden of de nummer/letter toevoegingen vermeld zijn. Bij de drukproef moet een dergelijk adres worden meegenomen.

DATUM
21 augustus 2012

DOORKEISNUMMER
053-5377444

BEHANDELD DOOR
Afdeling Publieksdienstverlening

ONDERWERP
Foutieve adressering stempassen

Geachte heer/mevrouw,

Vorige week zijn de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezing van 12 september 2012 verstuurd. Afgelopen maandag bleek dat een groot aantal inwoners hun stempas niet heeft ontvangen, omdat bij het adres de toevoeging van een letter en/of nummer ontbrak. Uw adres bevat ook een huisnummer met toevoeging. In deze brief informeer ik u over de oorzaak van dit probleem en wat dit voor u betekent.

Uw gegevens correct in Gemeentelijke Basis Administratie!

PostNL verzorgt het drukwerk en de bezorging van de stempassen voor de Tweede Kamerverkiezing. Bij het drukwerk is de toevoeging van een letter en/of nummer aan het huisnummer niet megedrukt. Uw gegevens staan wel correct in onze Gemeentelijke Basis Administratie!

Wij bieden uiteraard, mede namens PostNL, onze excuses aan voor het ongemak dat hierdoor voor u kan ontstaan.

Geen stempas ontvangen?

Hebt u geen stempas ontvangen, stuur dan bijgevoegde retourstrook terug in de antwoordenvolp (geen postzegel nodig). Doe dit wel vóór 5 september, zodat u de vervangende stempas op tijd krijgt om te kunnen stemmen op 12 september. Met de originele stempas kan dan niet meer gestemd worden. Die wordt ongeldig verklaard.

Stempas wel ontvangen?

Hebt u uw stempas, zonder toevoeging van letter en/of nummer, toch ontvangen? Dan kunt u de stempas gewoon gebruiken om te stemmen. U hoeft dus verder niets te doen.

Nog vragen?

In deze brief heb ik u geïnformeerd over de foutieve adressering van de stempassen. Heeft u toch nog vragen? Neem gerust contact met ons op. Op werkdagen kunt u ons tussen 9.00 en 17.00 uur telefonisch bereiken op telefoonnummer

Met vriendelijke groet,

Lucoburgemeester van Losser

 enschede.nl

Gemeente Enschede
Afdeling verkiezingen
Antwoordnummer 119
7500 VB Enschede

Retourstrook

Ik heb geen stempas ontvangen.

District :
Volnummer :
BSN :
Naam :
Adres :
Postcode en woonplaats :

Drukfout stempassen

Door een drukfout in de adressen op de stempassen hebben waarschijnlijk enkele duizenden stemgerechtigden in Enschede en Losser vorige week geen stempas ontvangen. Het gaat om het ontbreken van een huisnummertoevoeging. Om er zeker van te zijn dat alle stemgerechtigden op 12 september kunnen stemmen hebben zij deze week een brief ontvangen. Hierin staat wat ze moeten doen. Degene die toch een stempas heeft ontvangen, kan gewoon stemmen. Degene die geen stempas heeft ontvangen, kan een nieuwe stempas aanvragen. De eerste pas wordt dan ongeldig gemaakt om fraude te voorkomen. Met vragen kunt u contact opnemen met de gemeente Enschede via telefoonnummer 14053 of www.enschede.nl/contact.

www.enschede.nl

Gemeente Enschede

Gemeente Losser

Bijlage 2

Bijsluiter

Hierbij ontvangt u de vervangende stempas.

U hebt de gemeente Enschede verzocht om een vervangende stempas, omdat u uw stempas niet hebt ontvangen. Doordat er fouten zijn opgetreden met de verzending van de originele stempassen, is het mogelijk dat u op één of ander wijze alsnog in het bezit bent gekomen of in het bezit komt van die stempas.

Is dat het geval, dan kunt u die kaart niet meer gebruiken, omdat die ongeldig is verklaard.

Gebruik alleen de vervangende stempas !

Een vervangende stempas wordt slechts één keer afgegeven.

Hoofd bureau Verkiezingen

Gemeente Losser

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1
corr. adres:
Postbus 90
7580 AB Losser
Tel. 053 - 537 74 44
Fax 053 - 537 73 17
E-mail:
gemeente@losser.nl
Rabobank 337302316
ING 845928

Bijsluiter

Hierbij ontvangt u de vervangende stempas.

U hebt de gemeente Losser verzocht om een vervangende stempas, omdat u uw stempas niet hebt ontvangen. Doordat er fouten zijn opgetreden met de verzending van de originele stempassen, is het mogelijk dat u op één of ander wijze alsnog in het bezit bent gekomen of in het bezit komt van die stempas. Is dat het geval, dan kunt u die kaart niet meer gebruiken, omdat die ongeldig is verklaard.

Gebruik alleen de vervangende stempas !

Een vervangende stempas wordt slechts één keer afgegeven.

Hoofd bureau Verkiezingen

verstingerd aan de dinkel

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA Enschede

BEZOEKADRES
Hengelosestraat 51

TELEFOON
14 0 53

DATUM
31 augustus 2012

ONS KENMERK

BEHANDELD DOOR
[REDACTED]

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
[REDACTED]

ONDERWERP
Stempas

Geachte kiezer,

Twee stempassen

Aan u is [REDACTED] ten onrechte twee stempassen [REDACTED] toegezonden. Deze passen zijn daardoor niet geldig en om te voorkomen dat er problemen ontstaan bij het stemmen, heb ik een vervangende stempas voor u gemaakt.

De eerder verstrekte stempassen zijn ongeldig verklaard. U kunt deze vernietigen.

Vervangende stempas

Met de hierbijgevoegde stempas kunt u uw stem uitbrengen. Een vervangende stempas wordt slechts één keer verstrekt.

Volmacht

Mocht u op één van de oude kaarten een "onderhandse volmacht" hebben afgegeven dan verzoek ik u deze ongedaan te maken, omdat deze niet meer geldig is. U kunt vervolgens op de bijgevoegde vervangende stempas opnieuw een volmacht afgeven.

Mocht u vragen hebben, neem dan contact op met het bureau verkiezingen; telefoon: 053 - 4818945. Excuses voor het ongemak.

Met vriendelijke groet,
Namens de Burgemeester van Enschede,

[REDACTED]
Hoofd bureau Verkiezingen

11020-110250
Hillemmermeer

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Directie Bestuur Democratie en Financiën

t.a.v. [redacted]
Postbus 10451
2501 HL Den Haag

Rechtsafdel.
Rechtsaankond.
Rechtspraak
Telefoon [redacted]
Telefax 023 587 9355

Client: **Klant Contact Centrum**
Contactpersoon: [redacted]
Doorkiesnummer: [redacted]

Uitdruk: 2012-0000547312
Omslag: 0812201
Bijlage(n): Geen

29 OKT. 2012

Onderwerp: **verzoek om ambtsbericht over fouten die zijn gemaakt bij de bezorging van de stempassen in de gemeente Hillemmermeer**

Oeachte heer,

Naar aanleiding van uw verzoek doe ik u onderstaand de antwoorden op de gestelde vragen toekomen.

1. Het aantal geselecteerde inwoners waarvoor een stempas gemaakt moest worden kwam overeen met het aantal kiesgerechtigden. In het bestand is bij elke te produceren stempas een code aangebracht die correspondeerde met de code op de stempas. Dat gaf ons voldoende aanleiding aan te nemen dat voor elke kiesgerechtigde een stempas gemaakt is.
2. De stempassen zijn bezorgd door PostNL.
3. De bezorging van de stempassen is niet aanbesteed. Er is een mantelcontract voor alle postbezorging vanuit de gemeente.
4. Er is een afspraak gemaakt voor bezorging van de stempassen op donderdag 23 augustus 2012.
5. Met de producent is tijdens het productieproces enige malen contact geweest over het aantal stempassen. Deze aantallen kwamen overeen met het door ons verwachte aantal.
6. Er is geen (directe) controle op de bezorging. Bij het ophalen van de postpakketten hebben postbezorgers voor de ontvangst van de pakketten met stempassen moeten

3110501200201
387221

tekenen. Daardoor is de omvang van de ontvreemding (zie hieronder bij 4.) snel vastgesteld en zijn maatregelen genomen.

7. Er zijn 90 meldingen ontvangen van een niet-ontvangen stempas. Aan alle kiezers is een vervangende stempas verstrekt. Wel blijkt uit telefoontjes van burgers dat bezorging niet altijd goed gaat. In een aantal gevallen is het ook te wijten aan 'slordigheid' van burgers. Zij geven dan toe dat de stempas waarschijnlijk bij het oud papier is terechtgekomen.
8. Toen bekend werd dat in een paar straten in Haarlemmermeer geen stempassen bezorgd waren vanwege ontvreemding van posttassen is voor die betreffende kiesgerechtigden een vervangende stempas gemaakt. Deze is voorzien van een brief met uitleg. De omvang is mede bepaald door de bezorger, PostNL.
9. De melding is gedaan door PostNL, die de verspreiding verzorgde. N.a.v. van dat bericht is in samenspraak met PostNL voor de actie van de vervangende stempas gekozen.
10. Door PostNL is aangifte van ontvreemding van posttassen gedaan bij de politie. Er is door de gemeente geen aangifte gedaan en er zijn geen kosten verhaald op derden.
11. Het is lastig diefstal van posttassen te voorkomen. Toch zal met PostNL nog betere afspraken gemaakt worden over de bezorging van stempassen.

De evaluatie van de verklezing voor de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zie ik graag tegemoet.

Hoogachtend,

De burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer.

1 020 208 Heerlen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directie Bestuur Democratie en Financiën H 740

Postbus 20011

2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Uw kenmerk
2012-0000545519

Ons kenmerk
UET-12005283-1/
IN-12009169-1/
Z-12001005

Bijlage(n)

50 Publiekszaken
50040 Bureau Leven
Arris Matfega

Datum
15 oktober 2012

Onderwerp
Ambtsbericht verloop verkiezingen

Geachte mevrouw

Naar aanleiding van uw verzoek om een ambtsbericht inzake het tijdelijk tekort aan stembiljetten op een aantal stembureaus bij de Tweede Kamer verkiezingen kan ik u als volgt berichten.

Vraag 1.
Hoe en wanneer (tijdstip) heeft u geconstateerd dat er mogelijk te weinig stembiljetten waren?

Antwoord.
Rond 10.00 uur kwamen de eerste berichten van enkele stembureaus dat geen stembiljetten meer voorhanden waren. Opgemerkt dient te worden dat de absolute voorraad stembiljetten ruim voldoende was. Gelet op het aantal stembiljetten dat beschikbaar moet zijn op het stembureau en de omvang van de biljetten is het zeer bezwaarlijk de gehele voorraad stembiljetten vooraf uit te reiken. Derhalve is er voor gekozen een begin voorraad uit te reiken en de distributie van de overige biljetten op de verkiezingsdag voor 9.00 uur te laten plaatsvinden. De distributie van de stembiljetten op de verkiezingsdag liep vertraging op.

Vraag 2.
Welke maatregelen heeft u toen genomen om aan extra stembiljetten te komen?

Antwoord
Zie de opmerking bij vraag 1. Op de verkiezingsdag is er in eerste instantie voor gezorgd dat de bureaus waar geen biljetten voorhanden waren deze alsnog zijn afgeleverd.

Onmiddellijk daarop volgand is alle beschikbare capaciteit ingezet om bij alle stembureaus te verifiëren of de voorraad inderdaad toereikend was. Dit laatste is in de middag herhaald.

Vraag 3.
Hoeveel stemlokalen hebben tijdelijk zonder stembiljetten gezeten?

Antwoord
Bij 6 van de in totaal 46 stembureaus was er een gebrek aan stembiljetten. De tijd dat er geen biljetten voorhanden waren varieert van enkele minuten tot ongeveer een half uur.

Vraag 4.
Hoe heeft u de kiezers geïnformeerd over de mogelijkheid om bij een ander stembureau te stemmen?

Antwoord
De stembureauleden hebben de kiezers geadviseerd de stem uit te brengen op een stembureau in de onmiddellijke nabijheid of om de stem op een ander moment uit te brengen.

Vraag 5.
Hebben kiezers over het gebrek aan stembiljetten en/of over het vroegtijdig sluiten van stemlokalen geklaagd? Zo ja, hoeveel klachten zijn er ontvangen.

Antwoord
Bij de gemeente zijn een aantal klachten telefonisch binnengekomen. Een exact aantal is niet bekend. Kiezers hebben ook geklaagd op de betreffende stembureaus. Daarvan is melding gemaakt in de processen verbaal. Er is 1 schriftelijke klacht ingekomen. Deze klacht ging niet over het ontbreken van stembiljetten.

Vraag 6.
Hoe is te verklaren dat u niet voldoende stembiljetten heeft laten leveren.

Antwoord
Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 7.
Welke maatregelen bent voornemens te nemen om een dergelijk incident bij een komende verkiezing te voorkomen?

Antwoord
Het college van burgemeester en wethouders heeft opdracht gegeven het verloop van de verkiezingen, waaronder begrepen de distributie van de stembiljetten, te evalueren.